

СЕКЦІЯ 3

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Керівник секції – канд. екон. наук, доц. Ганна БАЗЕЦЬКА

Секретар секції – ас. Вікторія МУЗИЧЕНКО

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ АСПЕКТІВ НА РІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ АГЕНТІВ

ЗАЙЧЕНКО Андрій Володимирович

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

В умовах сучасного економічного ландшафту надзвичайно важливо розглядати вплив соціальних аспектів на прийняття рішень економічними агентами. Зазначається, що ця проблематика стає особливо актуальною в епоху швидких та глибоких змін, пов'язаних із процесами глобалізації. Спостереження за взаємодією соціальних чинників із стратегіями економічних агентів виявляється ключовим завданням для розуміння динаміки розвитку сучасного бізнес-середовища.

Соціальні норми, соціальне порівняння, групова динаміка та соціальні мережі є важливими компонентами цього дослідження. Вони не тільки формують внутрішній ландшафт підприємства, але і впливають на його взаємодію з регіональним оточенням. Розгляд цих аспектів дозволяє зрозуміти, як соціальні чинники впливають на рішення економічних агентів і як це відображається на регіональному розвитку.

Вивчення впливу соціальних аспектів на рішення економічних агентів є важливою складовою сучасного наукового підходу до розуміння економічної динаміки. Таким чином необхідно виявити та проаналізувати взаємозв'язки між соціальним середовищем, стратегіями підприємств та регіональним розвитком, що дозволяє розширити наше уявлення про взаємодію між соціумом і економікою.

Сучасні економічні агенти визнають важливість соціальних норм у формуванні своїх стратегій та прийнятті рішень. Соціальні норми, як правила поведінки в суспільстві, відіграють суттєву роль у визначенні цілей підприємств і формуванні їхньої внутрішньої динаміки. Аналіз впливу соціальних норм на економічних агентів дозволяє розкрити, як ці чинники визначають вибір стратегій, спрямованих на досягнення успіху в глобальному економічному середовищі. Сучасне підприємство враховує соціальні норми не лише як елемент культурного фону, а й як важливий фактор у взаємодії зі споживачами, партнерами та співробітниками. Прийняття рішень з

урахуванням соціальних норм стає стратегічним кроком, спрямованим на підтримку позитивного іміджу підприємства та його взаємодію з оточуючим середовищем. Взаємодія із соціальними нормами сприяє не лише успішній реалізації бізнес-стратегій, але й підвищує довіру споживачів та зміцнює позитивний вплив підприємства на суспільство.

Соціальне порівняння та конкуренція визначають динаміку взаємодії економічних агентів в сучасному світі. Сприйняття соціального порівняння впливає на формування індивідуальних та колективних цілей, а також визначає ступінь конкурентоспроможності в бізнесі. У ситуації глобальної конкуренції підприємства не лише взаємодіють одне з одним, а й постійно порівнюють свої досягнення зі стандартами та успіхами інших гравців ринку. Спроможність адаптуватися до соціальних порівнянь стає стратегічною перевагою для підприємств. Аналіз конкурентів та їхніх стратегій дозволяє економічним агентам визначити оптимальний шлях досягнення своїх цілей у контексті соціально-економічних тенденцій. Створення унікальної конкурентної переваги враховує не лише ефективність виробництва, але й соціальні аспекти, такі як взаємодія зі споживачами, створення етичних продуктів та вплив на соціальне середовище. У світі, насиченому інформацією та взаємозв'язками, конкуренція не обмежується лише економічними показниками. Відображенням цього є постійний пошук підприємствами нових способів взаємодії та співпраці, щоб визначити своє місце в соціальному та економічному просторі. Врахування соціального порівняння та конкуренції стає невід'ємною частиною стратегічного управління, спрямованого на досягнення успіху в глобальному бізнес-середовищі.

Групова динаміка в організаціях в контексті соціальних аспектів визначає не лише внутрішні відносини, але й впливає на рішення економічних агентів. Взаємодія між членами групи моделюється соціальними нормами, що формують колективну свідомість та впливають на прийняття стратегічних рішень. Групова динаміка може стимулювати або гальмувати ініціативи, залежно від рівня соціальної взаємодії та підтримки. Успішна групова динаміка, зорієнтована на соціальні цінності, стає каталізатором для здійснення оптимальних економічних рішень, враховуючи потреби та очікування всіх учасників.

В контексті впливу соціальних аспектів на рішення економічних агентів, соціальні мережі стають ключовим інструментом взаємодії та впливу. Вони не лише відображають соціальні норми та порівняння, а й створюють платформу для обміну інформацією та взаємодії між різними економічними агентами. Спільноти в соціальних мережах впливають на формування уявлень, установок та прийняття стратегічних рішень. Врахування цього фактору дозволяє економічним агентам адаптуватися до змін у споживчому попиті, виробничих тенденціях та економічному середовищі, створюючи нові можливості для розвитку та конкурентоспроможності.

Важливо відзначити, що дослідження впливу соціальних аспектів на рішення економічних агентів є ключовим аспектом сучасного економічного підходу. Аналіз соціальних норм, соціального порівняння, групової динаміки

та соціальних мереж показує, що ці чинники не тільки формують внутрішній ландшафт підприємства, але й суттєво впливають на його взаємодію з регіональним середовищем. Розгляд цих аспектів розкриває, як соціальні чинники визначають рішення економічних агентів і впливають на регіональний розвиток. Вивчення цих взаємозв'язків є важливим етапом у розумінні динаміки розвитку сучасного бізнес-середовища, де адаптація до соціальних та економічних реалій визначає успіх економічних агентів.

Список використаних джерел:

1. Tversky A., Kahneman D. The framing of decisions and the psychology of choice. *Science*. 1981. Vol. 211, no. 4481. P. 453–458. URL: <https://doi.org/10.1126/science.7455683> (дата звернення 17.11.2023)

2. Гудзь М. Поведінкова економіка в умовах війни: вплив емоцій на економічні рішення громадян. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2384> (дата звернення 17.11.2023)

НАПЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ТАРИФІВ НА ТЕПЛОВУ ЕНЕРГІЮ

КОТЛЯРОВ Євген Іванович,

канд. екон. наук, доцент,

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України

В останні роки тарифи на послуги з тепlopостачання стають невід'ємним тягарем для багатьох споживачів. З одного боку, високий рівень тарифу пояснюється високими цінами на основний вид палива – природний газ. З іншого боку такий рівень тарифів може бути пояснений недосконалістю діючого механізму державного регулювання діяльності суб'єктів в сфері тепlopостачання, зокрема – діючим порядком обґрунтування тарифів на теплоенергію.

На даний час регулювання тарифів на теплоенергію здійснюється в залежності від способу виробництва теплоенергії:

– тарифи на теплоенергію, що виробляється на ТЕС, АЕС, ТЕЦ, когенераційних установках регулюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) – у порядку, встановленому в [1; 2]

– тарифи на теплоенергію, що виробляється в традиційних котельнях регулюються органами місцевого самоврядування, на території яких здійснюється відповідна діяльність у відповідності до [3].

За цими нормативними актами рівень тарифу визначається як сума витрат на виробництво, транспортування і збут і прибутку, який необхідний для здійснення інвестиційної діяльності.